

VJEROVANJE IMĀMA EL-BUHĀRIJA

imām Hibbetullāh el-Lālikā'ī

VJEROVANJE IMĀMA EL-BUHĀRIJA

*Iz djela "ŠERH USŪL I'TIQĀD
EHLUS-SUNNE WEL-DŽEMĀ'A"*

imāma el-Lālikā'ija

**Plav, Sandžak
ša'bān 1433. hidžretske
jul 2011. godine**

Izdavač:

"K e l i m e t u l – H a q q"

Plav, Sandžak

www.kelimetul-haqq.org

kelimetul_haqq@hotmail.com

Autor:

imām Hibbetullāh el-Lālikā'ī

Prijevod, obrada i lektura teksta:

Ebū Ahmed

Dizajn korice:

Ebū Merjem

Štampa:

"K e l i m e t u l – H a q q"

VAŽNA NAPOMENA !

Svako kopiranje i umnožavanje ove knjige
ili bilo kojeg njenog dijela bez odobrenja
autora ovog prijevoda je veoma
pohvaljeno i preporučljivo

**Rekao je Allāhov Poslanik
Muhammed, sallallāhu 'alejhi we sellem:**

"Najvrijedniji džihād je reći riječ istine pred nepravednim vladarem."¹

"Prvak šehīdā je Hamza, a potom čovjek koji dođe nepravednom vladaru, kaže mu istinu u lice, pa ga vladar ubije."²

"Neka nikoga od vas ne spriječi strah od ljudi da kaže istinu kada je vidi ili bude njen svjedok, jer mu riječ istine neće približiti čas smrti, niti mu umanjiti nafaku."³

¹ hadīth bilježe Ebū Dāwūd, et-Tirmidhī i Ibn Mādže u svojim "Sunenima" od Ebū Se'īda el-Hudrija i Ebū Umāme el-Bahilija.

² hadīth bilježi Hākīm od Džābir ibn 'Abdullāha.

³ hadīth bilježi imām Ahmed u svome "Musnedu" od Ebū Se'īda el-Hudrija.

Umjesto predgovora KRATKA BIOGRAFIJA IMĀMA EL-LĀLIKĀ'IJA

On je Ebul-Qāsīm Hibetullāh ibnul-Hasan ibn Mensūr er-Rāzī et-Taberī el-Lālikā'ī, autor enciklopedije '*aqīde selefā*, zvane '*Šerh Usūl I'tiqād Ehlus-Sunne wel-Džemā'a*'. Živio je u vrijeme velike konfuzije i političkih borbi i podjela, u vrijeme kada su novotarije bile raširene i bile propagirane od strane njihovih utemeljivača i sljedbenika, uključujući *mu'tezile*, *qaderije*, *hawāridže*, *murdžije*, *rāfidije* i druge mimo njih.

U to vrijeme mnogi od učenjakā *ehlus-sunneta wel-džemā'ta* ustali su da napišu knjige u odbrani '*aqīde ashābā*, *tabi'inā* i *selefā* nakon njih i da upozore na raširene novotarije. Međutim, el-Lālikā'ijeva knjiga je najobuhvatnija (najiscrpnija, najobimnija) od svih ovih knjiga i njen čitalac može da uživa u obimnosti znanja i upute koja je sadržana u njoj. On prenosi od preko 180 ljudi i ovo ukazuje na veliki broj šejhova od kojih je učio.

Među njegovim učenicima je bio poznati el-Hatīb el-Bagdādī, koji je u svom '*Tārīh Bagdād*' (14/70) o njemu

rekao: "Mi smo pisali od njega, a on je dobro razumijevao i memorisao (pamtio)".

Ibn Kethir je u "El-Bidāje" (12/24) o njemu rekao: "On je dobro razumijevao i memorisao i on je uvijek bio zabrinut i žudan (željan) za hadithom."

Bio je poznat po svojoj preciznosti i pronicljivosti u hadīthu.

Nakon njegove smrti, Ebul-Qāsima el-Lālikā'ija je jedan od njegovih studenata vidio u dobrom snu. Ovo spominje el-Hatīb el-Bagdādī, a oni nakon njega to prenose od njega. 'Alī ibn el-Hasen ibn Džedā el-Akberī je rekao: "Vidio sam Ebul-Qāsima et-Taberija u snu i pitao sam ga: "Šta je Allāh učinio s tobom?", a on mi je odgovorio: "On mi je oprostio." Pitao sam ga: "Zbog čega?", a on mi je, sniženim i poniznim glasom, rekao: "Zbog sunneta."

Umro je 418. hidžretske godine, dok je bio u srednjem dobu (srednjih godina), prije nego što je postao poznat po svom znanju i svom radu, *Allāh mu se smilovao*.

LANAC PRENOSILACA

El-Lālikā'i (umro 418. hidžretske) je u svom djelu "*Šerh Usūl I'tiqād Ehlus-Sunne wel-Džemā'a*" (2/172) rekao:

I'tiqād Ebū 'Abdullāha Muhammeda ibn Ismā'ila el-Buhārija i grupe selefā od kojih on prenosi.

Ahmed ibn Muhammed ibn Hafs el-Harwī je rekao: Prenio nam je Muhammed ibn Ahmed ibn Muhammed ibn Seleme, rekavši: Prenio nam je Ebul-Husejn Muhammed ibn 'Imrān ibn Mūsā el-Džirdžānī, rekavši: Čuo sam Ebū Muhammeda 'AbdurRahmāna ibn Muhammeda ibn 'AbdurRahmāna el-Buhārija kako kaže: Čuo sam Ebū 'Abdullāha Muhammeda ibn Ismā'ila el-Buhārija da kaže:

M E T N (T E K S T)

Sreo sam više od hiljadu ljudi od *ehlul-'ilma* (učenjaka) od stanovnika Hidžāza, Mekke, Medīne, Kūfe, Basre, Wāsita, Bagdāda, Šāma i Misra. Sreo sam ih mnogo puta; generaciju nakon generacije i onda generaciju nakon generacije.⁴ Sretao sam ih, a bilo ih je mnogo i bili su rasprostranjeni u toku preko četrdeset i šest godina; stanovnike Šāma, Misra i el-Džezīre dva puta, ljude iz Basre četiri puta u nekoliko godina, one iz el-Hidžāza u toku šest godina; i ne mogu izbrojati koliko puta sam ušao ljudima Kūfe i Bagdāda, zajedno sa *muhaddithima* Hurāsāna, a među njima el-Mekkī ibn Ibrāhīm, Jahjā ibn Jahjā, 'Alī ibn el-Hasan ibn Šeqīq, Qutejbe ibn Sa'd i Šihāb ibn Ma'mer.

A u Šāmu: Muhammed ibn Jūsuf el-Firjābī, Ebū Mushir 'AbdulE'alā ibn Mushir, Ebul-Mugīre 'AbdulQuddūs ibnul-Hadždžādž, Ebul-Jemān el-Hakem ibn Nāfi' i oni koji su došli nakon njih, (sreo sam ih) mnogo puta.

A u Misru: Jahjā ibn Kethīr (ili Jahjā ibn Bukajr), Ebū Sālih – pisar Lejtha ibn Sa'da – potom Se'īd ibn Ebī Merjem, Asbag ibn el-Feredž i Nu'ajm ibn Hammād.

⁴ Pod pojmom generacija (*qarn*) on misli na grupu učenjaka u jednom predjelu i jednom dobu.

A u Mekki: 'Abdullāh ibn Jezīd el-Muqrī i el-Humejdī, Sulejmān ibn Harb, *qadija* Mekke i Ahmed ibn Muhammed el-Azraqī.

A u Medīni: Ismā'il ibn Ebī Uwejs, Mutarrif ibn 'Abdullāh, 'Abdullah ibn Nāfi' ez-Zubejrī, Ahmed ibn Ebī Bekr Ebū Mus'ab ez-Zuhrī, Ibrāhīm ibn Hamza ez-Zubejrī i Ibrāhīm ibnul-Mundhir el-Hizāmī.

A u Basri: Ebū 'Āsim ed-Dahhāk ibn Mahlad eš-Šejbānī, Ebul-Welīd Hišām ibn 'AbdulMelik, el-Hadždžāžd ibn el-Minhāl i 'Alī ibn 'Abdullāh ibn Dža'fer el-Medenī.

A u Kūfi: Ebū Nu'ajm el-Fadl ibn Dukejn, 'Ubejdullāh ibn Mūsā, Ahmed ibn Jūnus, Qabīсах ibn 'Uqbe, Ibn Numejr i 'Abdullāh i 'Uthmān, dva sina Ebū Šejbe.

A u Bagdādu: Ahmed ibn Hanbel, Jahjā ibn Me'in, Ebū Ma'mer, Ebū Hajtheme i Ebū 'Ubejd el-Qāsim ibn Sellām.

A od ljudi el-Džezīre: 'Amr ibn Hālid el-Harrānī.

A u Wāsitu: 'Amr ibn 'Awn i 'Āsim ibn 'Alij ibn 'Āsim.

A u Merwu: ⁵ Sadaqa ibn el-Fadl i Ishāq ibn Ibrāhīm el-Handhalī.

⁵ Grad zvan Merw eš-Šāhidžān, i to je jedan od dobro poznatih gradova Hurāsāna ("*Mu'džemul-Buldān*", 5/12).

I mi smo se zadovoljili nabranjem poimenice samo ovih (ljudi), tako da bi ovo bilo kratko i koncizno i da se ne bi odužilo. I nikad nisam video nijednog od njih da se razilazi u vezi sa sljedećim stvarima:

GOVOR I DJELO ⁶

Da je *dīn* ⁷ (oboje) i govor i djelo, a ovo je zbog Allāhovog govora:

وَمَا أُمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا

الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقِيَمَةِ

"A naredeno im je da samo Allāha obožavaju, da Mu iskreno, kao pravovjerni, vjeru ispovjedaju, i da namāz obavljaju, i da *zekāt* daju; a to je – ispravna vjera." ⁸

⁶ Ovak i sljedeći naslovi ne postoje u originalu na arapskom jeziku, ali su ubačeni radi bolje preglednosti prilikom prelistavanja i iščitavanja ovog kratkog, ali vrijednog djela, te prilikom vraćanja i podsjećanja iz istog (napomena prevodioca).

⁷ Tj. *īmān* (napomena prevodioca).

⁸ *sūra* el-Bejjine, 5. ājet.

QUR'ĀN

I da je Qur'ān Allāhov Govor koji nije stvoren, zbog Njegovih riječi:

إِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ
 اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ يُغْشَىٰ اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ حَثِيثًا وَالشَّمْسَ
 وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ بِأَمْرِهِ ۗ

"Gospodar vaš je Allāh, koji je stvorio nebesa i Zemlju za šest dana, a onda se uzdigao iznad 'Arša; On tamom noći prekriva dan, koji ga u stopu prati, a Sunce i mjesec i zvijezde se pokoravaju Njegovoj naredbi." ⁹

Ebū 'Abdullāh Muhammed ibn Ismā'il je rekao: "Ibn 'Ujejne je rekao: 'Tako je Allāh odvojio stvarjenje (halq) od naredbe (emr):

أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

⁹ sūra el-E'rāf, 54. ājet.

"Samo On stvara i upravlja! Uzvišen neka je Allāh Gospodar svjetova!"¹⁰ " "

¹⁰ sūra el-E'rāf, 54. ājet.

QADER

I da su *hajr* (dobro) i *šerr* (zlo) *qaderom* (predodređenjem), zbog Njegovih riječi:

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ

"Reci: 'Utječem se Gospodaru svitanja od zla onoga što On stvara!'" ¹¹

I zbog Njegovih riječi:

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ

"Allāh stvara vas i ono što radite." ¹²

I zbog Njegovih riječi:

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ

"Zaista Mi smo stvorili sve stvari sa *qaderom*." ¹³

¹¹ sūra el-Feleq, 1. i 2. ājet.

¹² sūra es-Saffāt, 96. ājet.

¹³ sūra el-Qamer, 49. ājet.

I (gore spomenuti ljudi od znanja) nikoga od pripadnika *qible* nisu tekfirili ¹⁴ zbog (činjenja) grijeha, ¹⁵ a zbog Njegovih riječi:

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ

"Allāh neće oprostiti da Mu se neko drugi čini ravnim, a oprostiće manje grijeha od toga kome On hoće." ¹⁶ ¹⁷

¹⁴ Tj. proglašavali nevjernikom (napomena prevodioca).

¹⁵ Ovdje jasno vidimo da se sva *opreznost pri proglašavanju nekoga nevjernikom i odvratanje od toga* svodi na *tekfir zbog počinjenog velikog grijeha*, a što je, svakako, pretjerivanje, zabluda i grijeh. Međutim, vidimo da imām el-Buhārī – kao i sva 'ulema muslimanā – ne odvrća od tekfira u apsolutnom smislu (u smislu: "*tekfirom se smije i treba baviti samo veelika 'ulema*", kako to neki zabludnici to žele predstaviti), već je isključivo upozorio na *tekfir* zbog velikog grijeha, a što je praksa *hawāridža*. Međutim, *tekfir* ljudi (*mušrikā*) zbog njihovog činjenja velikog širka ne samo da je dozvoljen i da od njega muslimanska 'ulema ne odvrća, već je *vjerovanje da počinilac velikog širka nije musliman* uslov za čovjekov islām (napomena prevodioca).

¹⁶ sūra en-Nisā', 48. ājet.

¹⁷ Korisno je da ovdje skrenuti pažnju da *imām* el-Buhārī neispravnost *tekfira radi činjenja velikog grijeha* dokazuje navođenjem ājeta o *neopraštanju grijeha počinioocu širka*, čime ponovo potvrđuje da *tekfir mušrikā* nije pretjerivanje, već obaveza i slijedenje puta vjernikā. Tj. iako je počinilac velikog grijeha musliman i Allāh mu može oprostiti, počinilac velikog širka (mimo stanja prisile, ludila ili nepoznavanja stanja) je mušrik i Allāh mu nikada neće oprostiti ako umre bez pokajanja od tog djela (napomena prevodioca).

ASHĀBI I NJIHOVA ČAST

I nikad nisam vidio među njima ikoga koji bi oduzeo išta od (vrline, zasluga) ashābā Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

'Ā'iša, *radijallāhu 'anhā*, je rekla: "Naređeno im je da traže oprost za njih, zbog Njegovih riječi:

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا
الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا
رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ

"Oni koji poslije njih dolaze govore: "Gospodaru naš, oprosti nama i braći našoj koja su nas u vjeri pretekla i ne dopusti da u srcima našim bude imalo zlobe prema vjernicima; Gospodaru naš, Ti si, zaista, Dobar i Milostiv!" " ¹⁸

¹⁸ sūra el-Hašr, 10. ājet.

NOVOTARIJE

I oni su zabranjivali novotarije; sve ono na čemu nisu bili Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, i njegovi ashābi, zbog Njegovih riječi:

وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا

"Svi se čvrsto Allāhovog užeta držite i nikako se ne razjedinujte!"¹⁹

I zbog Njegovih riječi:

وَأِنْ تَطِيعُوهُ تَهْتَدُوا

"Ako mu se pokorite – bićete upućeni."²⁰

¹⁹ sūra Ālu 'Imrān, 103. ājet.

²⁰ sūra en-Nūr, 54. ājet

SLIJEĐENJE POSLANIKA

I oni su naređivali ljudima da slijede ono na čemu je bio Allāhov Poslanik, *sallallāhu 'alejhi we sellem*, zbog Njegovih riječi:

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ
بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ۗ ذَٰلِكُمْ وَصَّاكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

"Zaista, ovo je Moj pravi put, pa ga slijedite i ne slijedite druge puteve, pa da vas odvedu sa puta Njegovog. To je ono što vam On naređuje da biste bili bogobožni."²¹

²¹ sūra el-En'ām, 153. ājet.

POSTUPANJE SA NADREĐENIMA

I da mi ne pokušavamo odbiti naredbu onih kod kojih je,²² zbog riječi Allāhovog Poslanika, *sallallāhu 'alejhi we sellem*: **"Postoje tri stvari prema kojima srce čovjeka muslimana nikada ne pokazuje mržnju ili zlobu (neprijateljstvo): činjenje djela iskreno u ime Allāha, pokoravanje wulātul-emr (vladarima) i pridržavanje za njihov džemā'at, jer zaista njihova dova obuhvata one koji su iza njih (tj. one kojima oni vladaju)."**²³

Ovo je potvrđeno u Njegovim riječima:

أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُوَلِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ

"...pokoravajte se Allāhu i pokoravajte se Poslaniku i onima među vama kojima je data vlast."²⁴

I da se mač ne treba podizati ni protiv koga od ummeta Muhammeda, *sallallāhu 'alejhi we sellem*.

²² Tj. naredbu nadređenih: *emīrā, vladarā*,... (napomena prevodioca).

²³ Pogledaj: "*Sunen et'Tirmidhī*" 2658, "*Musned*" 4/80, 82, 183, "*Džāmi'ul-Usūl*", 1/265, "*Medžme'uz-Zewā'id*", 1/138-139.

²⁴ sūra en-Nisā', 59. ājet.

A el-Fudajl je rekao: "Kada bih imao dovu kojoj će biti udovoljeno, ne bih je činio izuzev za imāma (vođu), zato što kada imām postane dobar (pravedan), gradovi i robovi postanu bezbjedni i sigurni."

Ibnul-Mubārek je ²⁵ rekao: "O učitelju dobra, ko bi pokazao preduzimljivost prema ovome, osim tebe?"

²⁵ A u vezi sa spomenutim el-Fudajlovim riječima i kao reagovanje na njih (napomena prevodioca).

DOSADAŠNJA IZDANJA
"KELIMETUL-HAQQ":

- **Dokazi za obaveznost pokrivanja lica** (*Ebu Ahmed*)
- **Dokazi da je *isbāl harām*** (*Ebu Ahmed*)
- **Kritika demokratije i ilustracija njene stvarnosti**
(*'AbdulQādir bin 'Abdul'Azīz*)
- **Bolest *irdžā'a*** (*grupa autora*)
- **Šta čini "*Lā ilāhe illAllāh*", a šta ga poništava?**
(*Hamid 'Alī Khān*)
- **Kome se to priviđaju *tekfīrovci* u Sandžaku i Bosni?**
(*'Proglas o tekfīru*' i odgovori na njega) (*Kelimetul-Haqq*)
- **Zalutale sekte *sūfijā* i *ši'ijā*** (*Kelimetul-Haqq*)
- **Isukana sablja na psovača Allāha, vjere i Poslanika**
(*Ebū Muhammed el-Maqdisī*)
- **Šubhe vezane za propis demokratije u islāmu**
(*grupa autora*)
- **'*Aqīda* potpomognute skupine** (*'AbdulMedžid el-Munī'*)
- ***Tewhīd el-hākimijje*** (*grupa autora*)

- **Allāhova pomoć je, zaista, blizu**
(*Sulejmān bin Nāsir el-'Ulwān*)
- **Demokratija je vjera** (*Ebū Muhammed el-Maqdisī*)
- **Obaveze koje je dužan spoznati svaki muslimān i muslimānka** (*šejhul-islām Muhammed bin 'AbdulWehhāb*)
- **Ovo je ono što vam je vaš Gospodar obećao**
(Reagovanje na incident u Novom Pazaru ispred Arap-džamije) (*Kelimetul-Haqq*)
- **Podučavanje najvažnijim pitanjima** (*Ahmed el-Hālidī*)
- **Može li se opravdavati neznanjem u djelima velikog širka i jasnog kufra?** (*Ebu Muhammed*)
- **Milletu Ibrāhīm** (*Ebū Muhammed el-Maqdisī*)
- **'Aqīda ehli-sunneta wel-džemā'ata** (*Metn/tekst sedam velikih djela 'aqīde muslimāna na jednom mjestu, u jednoj knjizi: "Wasitijska 'aqīda", "Tahāwijeva 'aqīda", "Kitābut-tewhīd", "Tri načela", "Otklanjanje sumnji", "Djela koja izvode iz vjere" i "Šest načela"*)
- **Šerī'atski hidžāb** (*Kelimetul-Haqq*)
- **Istina o Turcima Osmanlijama** (*Ebū Ahmed*)
- **Muslimān ili mušrik** (*Ebū Hamza el-Afgānī*)

- **Dokazi za propis prijateljavanja sa mušricima**
(šejh Sulejmān bin 'Abdullāh bin Muhammed bin 'AbdulWehhāb)
- **Biografija imāma Ahmeda, rahimehullāh**
- **Uzvišena znamenitost u vrlinama Ibn Tejmijje**
(imām el-Bezzār)
- **Osnove sunneta (Usūlus-Sunne)** (imām Ahmed ibn Hanbel)
- **Islām – savršeno potpuna vjera**
(Muhammed el-Emīn eš-Šenqītī)
- **Iblisova obmana** (Ibnul-Džewzī)
- **Nije musliman onaj ko ne tekfīri zakonodavca (propisivača zakona) mimo Gospodara svjetova**
(Ebū Hamza el-Afgānī)
- **Mes'ele vezane za kufr u tāgūta** (Ebū Muhammed)